

Tilbud til kommunalpolitikere

Valgperioden 2026–2029

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S

+45 3370 3370
kl@kl.dk
kl.dk

Produktion: Kommuneforlaget A/S
Design: e-Types
Foto: Lars Horn / Baghuset, Ulrik M. Eriksen, Køge Kommune, Colourbox

Produktionsnr. 831051K

Oversigt over tilbud til kommunalpolitikere

I dette katalog findes en oversigt over de tilbud, som KL og Komponent vil udvikle og udbyde løbende gennem den kommende valgperiode.

Formålet med tilbuddene er at understøtte kommunalpolitikere i deres politiske arbejde, alt efter hvilken funktion, de udfylder i kommunalbestyrelsen.

Hertil er formålet at understøtte kommunalpolitikere og kommunalbestyrelserne i de fælleskommunale dagsordner samt give inspiration til måder at tilrettelægge det politiske arbejde m.m. Fælles for tilbuddene er, at kommunalpolitikere og de enkelte kommunalbestyrelser selv kan sammensætte dem, så de passer til deres aktuelle behov og ønsker.

Kommunerne er forskellige med forskellige kulturer, behov og måder at strukturere modtagelsen af nye byråd og kommunalbestyrelsesmedlemmer på, og derfor er tilbuddene et supplement til de lokale forløb med fokus på modtagelse af nye byråd og kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Tilbuddene udvikles og opdateres løbende gennem valgperioden på KL og Komponents hjemmeside, hvor det er muligt at læse mere om de enkelte tilbud, se eventuel deltagerbetaling og tilmelde sig.

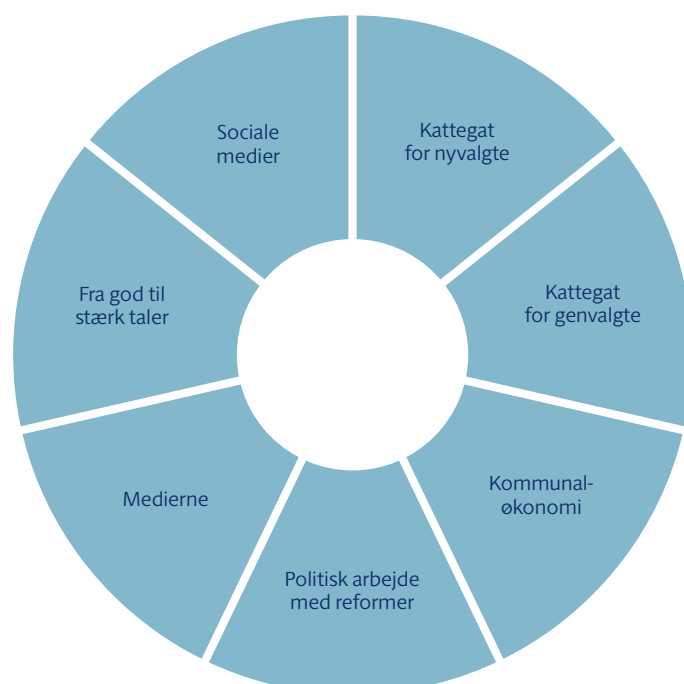
På de følgende sider udfoldes tilbuddene, som er målrettet:

- den samlede kommunalbestyrelse og menige kommunalpolitikere
- økonomiudvalg
- udvalgsformænd.

Tilbud til den samlede kommunalbestyrelse og de enkelte kommunalpolitikere

Kommunalpolitikerne bliver introduceret til det politiske arbejde i de enkelte kommuner, og KL og Komponent supplerer løbende disse tilbud gennem perioden. I det følgende findes en oversigt over de tilbud, der har interesse bredt set i kommunalbestyrelsen. Samtidig udbydes der løbende kurser, netværk m.m., som går mere i dybden med specifikke fagudvalgs opgaver. Det kan der læses mere om på KL's og Komponent's hjemmeside.

Figur
Oversigt over kurser

Kurser

KL og Komponent tilbyder i den kommende valgperiode en række kurser for kommunalpolitikere. Nedenfor beskrives eksempler på de kurser der udbydes.

Kattegat for nyvalgte v. KOMPONENT/KL

På Kattegatforløbene får kommunalpolitikere en grundig forberedelse til arbejdet i kommunalbestyrelsen og en bedre forståelse af rollen som kommunalpolitiker. Forløbet giver redskaber til at håndtere komplekse udfordringer og skabe lokale forandringer, mens politikerne bygger relationer til andre nyvalgte politikere i et fortroligt og inspirerende netværk med plads til refleksion. Kattegat tilbyder en kombination af juridisk, økonomisk og politisk indsigt og praktiske øvelser, der gør kommunalpolitikere klar til at påtage sig den nye opgave. Kattegat faciliteres af kommunaldirektører.

Kattegat for genvalgte v. KOMPONENT/KL

Kattegat for genvalgte har til formål at skærpe det politiske lederskab for erfarne politikere. På kattegatkurserne for genvalgte vil der blive arbejdet med bl.a. samarbejde og samspil i byråd samt med forvaltningen og med borgerne, lovgivning, kommunal budgettering, arbejdsvilkår og motivation, samt fokus på den fælleskommunale interessevaretagelse mv. Kattegat for genvalgte er et koncentreret døgn, der faciliteres af en kommunaldirektør og en konsulent fra Komponent.

Kommunaløkonomi v. KL

På et webinar gennemgås de vigtigste begreber indenfor kommunaløkonomi for de kommunalpolitikere, der vil sætte ekstra fokus på den økonomiske forståelse, eller som ønsker at genopfriske begreber. Derudover får kommunalpolitikere også overblik over de kommunaløkonomiske rammer og de mekanismer, der fastsætter rammerne om den lokale økonomi, som er det nødvendige udgangspunkt for at kunne arbejde strategisk med den lokale økonomi. På KL's digitale platform 'KL's økonomiunivers' kan kommunalpolitikere desuden få overblik over de vigtigste begreber og processer indenfor kommunaløkonomi. På platformen er det muligt at tilgå de emner indenfor kommunaløkonomi, som man har brug for at få mere viden om, når det passer ind i egen tid. Det kan fx være balanceprincippet, udskrivningsgrundlaget eller tilskud og bevillinger.

Det politiske arbejde med reformer v. KL

For den samlede kommunalbestyrelse vil der være en række tilbud, der giver kommunalpolitikere overblik over reformernes formål og indhold samt indblik i, hvad der sker hvornår ift. de enkelte reformer i valgperioden. Derudover vil kommunalpolitikere få indsigt i hvilke centrale spørgsmål, der er relevante at drøfte i kommunalbestyrelsen i de kommende år, og inspiration til hvordan man kan arbejde med at sætte retning, skabe fremdrift i realiseringen af reformerne og følge op på kvalitet og økonomi.

Medierne v. KL

Der gives input, perspektiver og værktøjer til, hvordan man kan håndtere samspillet med nationale såvel som lokale medier. Der vil både være fokus på, de muligheder, der er for at kommunikere til og med borgerne i medierne, og hvordan man håndterer eventuelt opståede mediekriser.

Fra god til stærk taler – teknikker til at tale med overbevisning v. KL

Der ses nærmere på opbygningen af taler, formulering af budskaber, de retoriske appelformer og afdækning af målgrupper. Og så vil der være fokus på at styrke selve det at fremføre talen, så den engagerer tilhørerne og skaber opbakning.

Sociale medier v. KL

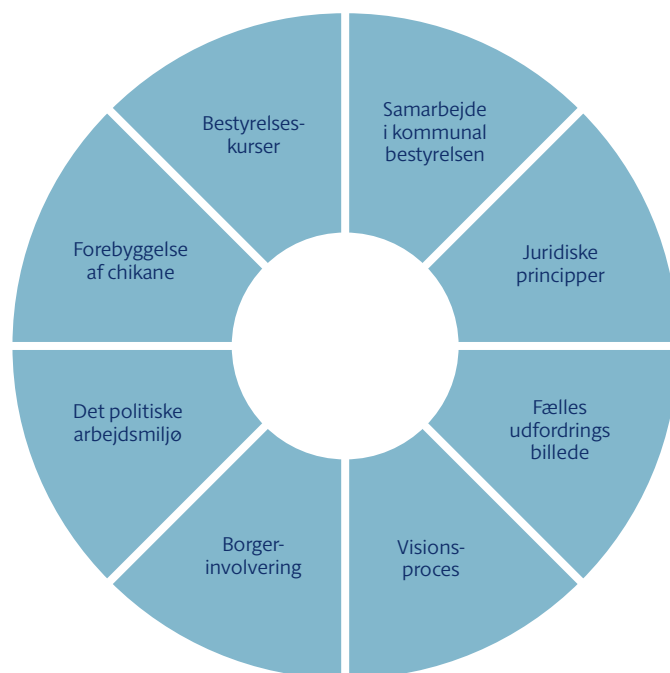
Fokus er på nye værktøjer til at bruge sociale medier effektivt som en platform for kommunikation og dialog med borgere og interessenter. Vi vil gennemgå hvordan de forskellige kanaler kan være platform for formidling, dialog med borgere og interessenter, opbygge relationer og håndtere feedback. Samtidig vil der også være fokus på, hvordan man kan gøre for at begrænse og håndtere chikane og trusler på sociale medier.

Skræddersyede forløb

KL og Komponent udbyder i den kommende valgperiode også tilbud der er skræddersyede den enkelte kommunalbestyrelse. Nedenfor er eksempler på skræddersyede tilbud.

Figur
Oversigt skræddersyede forløb

Samarbejde i kommunalbestyrelsen v. KOMPONENT

I et skræddersyet format arbejdes med de dele af samarbejdet i kommunalbestyrelsen, som de enkelte kommunalbestyrelser peger på, at der er behov for. Det kan handle om professionel uenighedskultur, samarbejdet med forvaltningen, tonen mellem politikerne, herunder på de sociale medier, blik for forskellige politikerroller osv. Formen kan være inspirationsoplæg, interview, evaluering, temamøde, sparring eller lign., og resultatet kan udmønte sig i nyt eller revideret kodeks for samarbejde, revision af delegationsplan eller præcisering af interne vejledninger om mødeledelse.

Juridiske principper for politikere: Ansvar, rettigheder og pligter v. KL

Som kommunalbestyrelsesmedlem er det vigtigt at kunne sætte sit arbejde som kommunalbestyrelsesmedlem ind i en retlig ramme og have en grundlæggende forståelse for kommunen som organisation. Kurset er tilrettelagt, så der tages udgangspunkt i virkelighedsnære eksempler på, hvorfor det er centralt at have styr på juraen bag arbejdet i kommunalbestyrelsen, og vi arbejder aktivt med små opgaver/quizzer, der inddrager deltagerne. De juridiske emner kunne f.eks. være inhabilitet, tavshedspligt, rammerne for at stille medlemsforslag og bede om sagsindsigt. Et eller flere enkeltstående emner kan også tages ud som særskilte fokuspunkter for et oplæg i kommunalbestyrelsen, f.eks. i forbindelse med et temamøde.

Fælles udfordringsbillede og politikudvikling v. KL

Gennem et tilrettelagt forløb får kommunalbestyrelsens et fælles udfordringsbillede, som grundlag for kommunalbestyrelsens arbejde for valgperioden, og som fremhæver de fælles vigtigste sager at få taget hånd om. Ved at tegne det fælles udfordringsbillede op kan kommunalbestyrelsen og de enkelte udvalg i fællesskab fokusere på at diskutere løsninger. Samtidig tager forløbet fat i, hvordan de politiske processer kan tilrettelægges, så politikerne får plads til de gode politiske drøftelser.

Visionsproces v. KOMPONENT

Kom på forkant og vær proaktiv i politikskabelse med en vision til gavn for kommunens forvaltning, borgere og virksomheder. Komponent tilrettelægger sammen med den enkelte kommune en proces med fx kick off, involvering, behandling og til slut beslutning. Kommunalebestyrelsen står efter processen tilbage med et vigtigt styringsdokument, som kan bruges til at kalibrere retning og kommunikere beslutninger på baggrund af.

Borgerinvolvering – inspiration og information til politikere v. KOMPONENT

Igen gennem oplæg og dialog lægges der op til at blive klogere på, hvad borgerinvolvering kan, og kommunalbestyrelsen får et afsæt til at drøfte, hvornår det skal tages i brug som værktøj.

Det gode politiske arbejdsmiljø og balancer i arbejdslivet v. KL

I samarbejde med en arbejdsmiljøkonsulent sættes der fokus på det gode politiske arbejdsmiljø samt balancer i arbejdslivet. Her kan tages forskellige temaer op – lige fra mødeforberedelse, balancer til familielivet til den gode tone i kommunalbestyrelsen. Derudover vil fokus være på, hvordan man i kommunalbestyrelsen kan understøtte rammerne for det gode politiske arbejdsmiljø, som grundlag for det gode politiske samarbejde. Der vil være en blanding mellem oplæg og faciliterede drøftelser.

Forebyggelse og håndtering af chikane, trusler, hærverk og vold v. KL

Chikane, trusler, hærverk og vold mod kommunalpolitikere er et stigende problem. KL tilbyder derfor at holde oplæg og facilitere drøftelser, der passer til den aktuelle lokale situation, for kommunalbestyrelserne om, hvordan de kan forebygge og håndtere chikane m.m., samt hvordan de enkelte politikere kan forberede sig på de episoder, der kan opstå. KL har desuden en hotline, som kommunalpolitikere kan kontakte i tilfælde af oplevelser med grænseoverskridende seksuel karakter eller chikane, trusler, hærverk og vold.

Bestyrelsesarbejde – Om de poster der ligger i forlængelse af hvervet i kommunalbestyrelsen v. KOMPONENT/KL

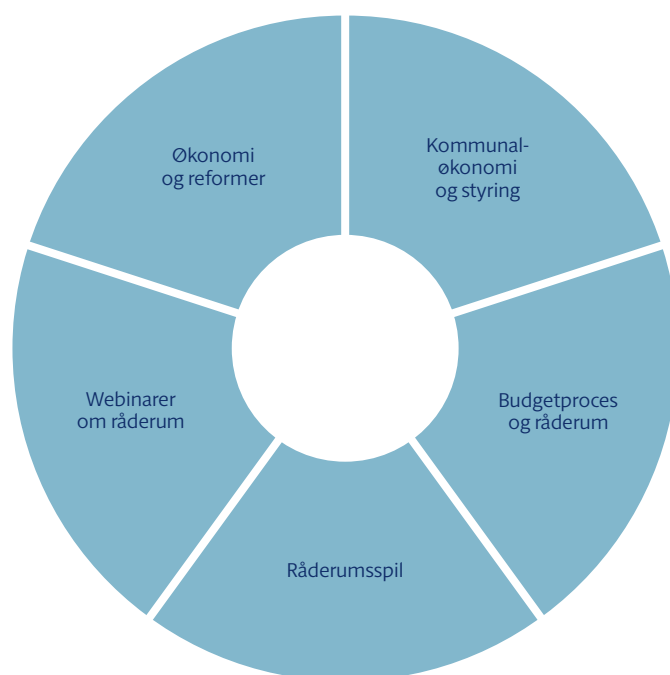
I forlængelse af arbejdet i kommunalbestyrelsen varetager nogle kommunalbestyrelsesmedlemmer bestyrelsesarbejde i forskellige institutioner, såsom forsyningsvirksomheder, kulturinstitutioner m.m. Derfor tilbydes kurser, der kan klæde kommunalbestyrelsesmedlemmerne med disse poster på, så de kender de forpligtelser, der er forbundet med rollerne og kan navigere i det ansvar, som de har påtaget sig. Derudover tilbyder KL og Komponent også kurser for de kommunalpolitikere, der som en del af deres kommunalpolitiske virke besidder poster i pensionsselskaber eller andre tilsvarende finansselskaber.

Tilbud til økonomiudvalg

Oversigt over tilbud til økonomiudvalgene

Økonomiudvalgene spiller en vigtig rolle i de enkelte kommuner, og derfor udvikles der løbende en række tilbud og redskaber, som udvalgene kan trække på og lade sig inspirere af.

Figur
Oversigt over tilbud

Kommunaløkonomi og styring v. KL

Økonomiudvalget tilbydes et strategisk forum, hvor der er mulighed for at få et overblik over de kommunaløkonomiske rammer herunder de mekanismer, der fastsætter rammerne. Der vil også være fokus på at dykke ned i de økonomiske faktorer, der styrer den lokale økonomi og de styringsudfordringer, der gør sig gældende samt drøfte, hvordan man strategisk kan arbejde med kommunens økonomi fremadrettet. Herunder vil der også være fokus på, hvilken betydning reformer har for kommunernes økonomi, og hvordan man kan arbejde politisk med dette. Formen er en blanding mellem oplæg og faciliteret drøftelser.

Budgetproces og skabelse af råderum v. KL

KL har kortlagt kommunernes budgetproces og identificeret, hvordan budgetarbejdet tilrettelægges for at skabe de bedst mulige rammer for kommunens velfærd. I den forbindelse tilbydes økonomiudvalget et oplæg, der giver indblik i tendenser på tværs af det kommunale landskab samt konkrete eksempler på, hvordan andre kommuner har tilrettelagt deres budgetproces. Oplægget egner sig særligt godt til at kickstarte budgetprocessen i perioden december-april.

Råderumsspil v. KL

Råderumsspillet har til formål at facilitere drøftelser og refleksioner i økonomiudvalget om, hvordan kommunen vil arbejde med at skabe økonomisk råderum til borgernær velfærd. I råderumsspillet bliver økonomiudvalget stillet over for en velkendt udfordring: Hvordan finder vi et økonomisk råderum på X millioner? Til at løse opgaven får økonomiudvalget en række budgetforslag, som indeholder både besparelser og investeringer. Råderumsspillet rammesættes af et oplæg, der giver indblik i tendenser på tværs af kommunernes råderumsarbejde. Konceptet fungerer særligt godt til at skyde budgetprocessen i gang i månederne december-april.

Webinarer om råderum v. KL

Råderumsugen i november er med til at give kommunerne inspiration til, hvordan man kan arbejde med at skabe råderum til borgernær velfærd i den kommende budgetproces. Råderumsugen er gratis for alle kommuner, og tilmelding vil blive annonceret på KL's hjemmeside.

Reformer: Økonomiske og styringsmæssige opmærksomhedspunkter v. KL

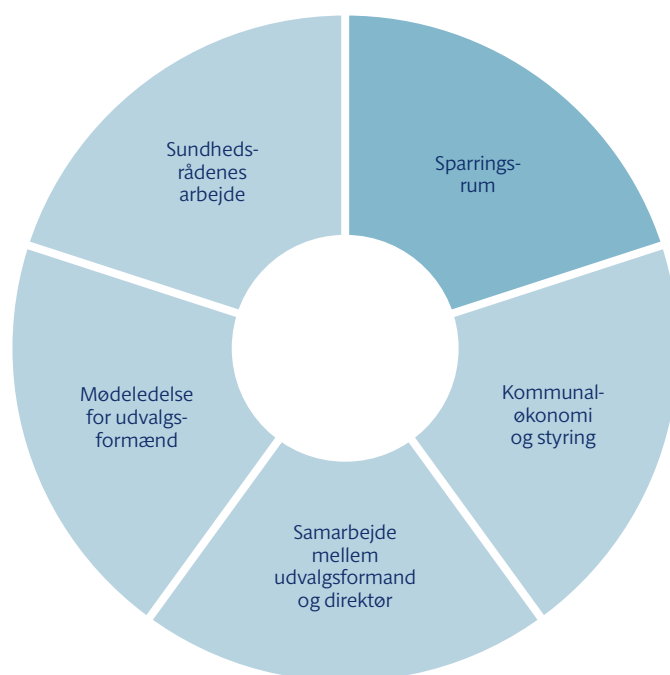
Tilrettelagt for økonomiudvalget vil der være tilbud der giver overblik over de økonomiske rammer for reformerne, samt indsigt i de centrale økonomiske og styringsmæssige opmærksomhedspunkter, der er vigtige at have for øje i arbejdet med reformerne. Økonomiudvalgene vil endvidere få indblik i kommunale eksempler på håndtering af de økonomiske og styringsmæssige opmærksomhedspunkter.

Tilbud til udvalgsformænd

Oversigt over tilbud til udvalgsformænd

Udvalgsformanden har en særlig rolle ift. at lede møder i kommunens udvalg. Derfor udbydes der en række tilbud for at understøtte de opgaver, der ligger i rollen.

Figur
Oversigt over forløb og kurser

Forløb

I valgperioden udvikles og udbydes der løbende forløb, som udvalgsformænd kan deltage i med henblik på at få sparring og inspiration til udvalgets arbejde.

Sparringsrum for udvalgsformænd v. KOMPONENT/KL

Komponent og KL tilbyder i fællesskab et forløb, der styrker udvalgsformanden i rollen og som giver konkrete redskaber til at skubbe på udviklingen af udvalgets arbejde. Sparringsrummene udbydes på forskellige fagområder med fokus på inspiration og erfaringsudveksling til både rollen som udvalgsformand og til udvalgets arbejde med de store aktuelle sager på området.

Kurser

Der udbydes løbende kurser for udvalgsformænd, som har til formål at understøtte det politiske arbejde med aktuel viden.

Kommunaløkonomi og styring v. KL

Udvalgsformænd på tværs af kommunerne tilbydes et kursus om kommunaløkonomi og de styringsmæssige udfordringer og muligheder. Kurset giver strategiske perspektiver på, hvordan der kan arbejdes med et fagområdes økonomi. Formålet er at skabe et strategisk forum, hvor udvalgsformænd fra forskellige kommuner kan samles og dele erfaringer omkring de økonomiske perspektiver samt at se på, hvordan man bl.a. kan arbejde med investeringer og råderum.

Samarbejdet mellem udvalgsformand og direktør v. KOMPONENT

Et godt samarbejde mellem udvalgsformand og direktør bygger på tillid og at forstå hinandens roller. Der tilbydes der et kursus der er designet til at etablere et solidt fundament for samarbejdet mellem udvalgsformænd og direktør, og som fokuserer på at forstå rollerne og skabe effektive arbejdsrelationer.

Mødeledelse for udvalgsformænd v. KL

Udvalgsformanden har et særligt ansvar for mødeledelsen i de enkelte udvalg, og derfor tilbydes et kursus med fokus på de juridiske rammer omkring ledelsen og praksiserfaring og sparring om den gode mødeledelse. Her har udvalgsformændene også mulighed for at dele erfaringer med hinanden og drøfte egne cases. Mødeledelse kan f.eks. tages op, som en del af sparringsrum for udvalgsformænd.

Sundhedsrådenes arbejde

Med sundhedsreformen etableres 17 sundhedsråd, hvortil hver kommune udpeger 1-3 repræsentanter, som samtidig er kommunale udvalgsformænd eller borgmestre. Sundhedsrådene har ansvar for den umiddelbare forvaltning af regionernes sundhedsopgaver inden for et afgrænset geografisk område. Det indebærer det umiddelbare politiske ansvar for strategi og planlægning af driften af sygehuse, lokal planlægning af almenmedicinske tilbud og praksissektor, de sundhedsopgaver, som flyttes fra kommunerne samt regionens opgaver på socialområdet. Medlemmer af sundhedsrådene tilbydes et kursus, der forbereder dem på de mange nye opgaver sundhedsrådene varetager og understøtter dem i deres rolle som kommunale repræsentanter i arbejdet.

KL
Weidekampsgade 10
2300 København S

+45 3370 3370
kl@kl.dk
kl.dk

Produktionsnr. 831051K

